

WAT?

Bij intensief voorlezen of close reading staat de tekst of het verhaal centraal. De leerkracht leest een (stuk van een) verhaal verschillende keren voor met telkens een ander luisterdoel.

Bij dialogisch voorlezen of dialogic reading gaan de leerkracht en de leerlingen in gesprek over een verhaal dat op dat moment voorgelezen wordt.

Beide voorleesvormen werden samengevoegd in één fiche omdat ze nauw bij elkaar aansluiten.

WIE? (doelgroep)

Kleuteronderwijs

WAAROM? (doel)

Bij intensief voorlezen draait het om luisterstrategieën. Met deze aanpak kan je als leerkracht specifieke aandacht besteden aan verschillende luisterstrategieën.

Bij dialogisch voorlezen worden via het gesprek mondelinge vaardigheden van de leerlingen gestimuleerd en wordt de inhoud toegelicht, leren leerlingen verhaalelementen en narratieve structuren kennen, en wordt nieuwe woordenschat opgebouwd.

DIDACTISCHE SLEUTELS

(Op welke domeinen wordt het meest ingezet met deze methode?)

Functionaliteit
Interactie
Strategie-instructie

HOE? (werkwijze)

Intensief voorlezen bestaat uit een combinatie van verschillende elementen:

De leerlingen...	De leerkracht...
▪ beluisteren taalrijke verhalen; ▪ (her)beluisteren (een deel van) de verhalen waardoor ze veel oefenkansen krijgen; ▪ beluisteren het verhaal vanuit verschillende luisterdoelen; ▪ maken voorspellende en/of samenvattende tekeningen of andere verwerkingsactiviteiten na het beluisteren van het verhaal.	▪ stelt vragen over het verhaal; ▪ stimuleert zo het luisterproces en de interactie over en met het verhaal. ▪ past zijn/haar taal aan aan de manier waarop het verhaal geschreven is.

Bij dialogisch lezen kan het interactief gesprek tussen leerkracht en leerlingen zowel vanuit de leerkracht als de leerlingen vertrekken. Het is dus niet (enkel) de leerkracht die vragen stelt. Bij deze methode kan er zowel gewerkt worden met fictionele als non-fictionele verhalen.

VERLOOP

Bij close reading worden bij één centraal verhaal twee hoofdvragen gesteld:

Wat vertelt het verhaal	Hoe zit het verhaal in elkaar?
De leerlingen... ▪ beluisteren het verhaal globaal; ▪ vinden snel de (basis)informatie.	Aandacht voor... ▪ de tekststructuur (inleiding, tussentitels, ...); ▪ moeilijke woorden; ▪ visuele informatie (illustraties, vetgedrukte woorden); ▪ inzoomen op het verhaal.

Bij dialogic reading worden er vragen gesteld op drie niveaus:

Vragen op niveau 1

- Basale W-vragen en H-vraag. Deze vragen gaan over informatie die direct kan worden gezien/ gehoord in het verhaal. Op deze vragen moet een pasklaar antwoord zijn.
- Ook de betekenis van (nieuwe) woorden kan daarbij worden betrokken.

Vragen op niveau 2

Open vragen die zorgen dat leerlingen actief luisteren en feedback kunnen geven op het verhaal. De leerkracht kan bijvoorbeeld vragen: "Wat gebeurt er in dit deel van het verhaal?". Zo probeert de leerkracht de leerlingen aan te moedigen te delen waar zij aan denken bij deze vraag. De leerlingen oefenen op deze manier een aantal strategieën die het luisterproces ondersteunen, waaronder voorspellen of samenvatten.

Vragen op niveau 3

- Vragen voor 'gevorderde' luisteraars of eventueel lezers.
- Vragen die nieuwe concepten introduceren, zoals tekstfuncties en verhaalcomponenten (onder andere "Wie was het hoofdpersonage en hoe voelde hij/zij zich?").
- Vragen waarbij de leerling het verhaal met diens eigen leven moet verbinden (bijvoorbeeld "Hoe zou jij je voelen als dat jou zou overkomen?").
- De leerkracht kan ook inspelen op de input van de leerlingen: "Je vertelt net dat jij iets gelijkaardigs hebt meegemaakt, leg eens uit en hoe voelde je je daarbij?".

Noot:

Het is belangrijk bij dialogisch voorlezen om je als leerkracht goed voor te bereiden:

- Denk goed na over het verhaal je zal gebruiken (onder andere taalrijk, aansluitend bij de leefwereld van de leerlingen, aansluitend bij een thema dat pas behandeld werd in de klas, ...).
- Bereid vragen en impulsen voor die de dialoog kunnen openen en stimuleren.
- Bedenk welke antwoorden er van leerlingen zouden kunnen komen, hoe daarop te anticiperen en reageren.
- Selecteer kritisch de woordenschat die je wil aanbrengen: "Welke woorden moeten de kinderen kennen en kunnen gebruiken op het einde van het thema/de les?".

MATERIAAL (Welke materialen zijn nodig?)

- Verhaal dat besproken zal worden. Een verhaal met voldoende aandacht voor visualisering (grotere en kleinere letters, woorden die eruit springen, ...) kan een meerwaarde zijn.
- Vragen die de leerlingen begeleiden bij het beluisteren van het verhaal.
- Voorbeeldantwoorden op de vragen en de richtlijnen inzake hoe de verschillende niveaus van het verhaal te doorgronden.

TIJDSINVESTERING (Hoeveel tijd kost het mij?)

Tijdens de voorbereiding	Tijdens de uitvoering
▪ Verhaal selecteren. ▪ Vragen op verschillende niveaus bedenken: 1. 1 met basale W- en een H- vraag; 2. meer open vragen; 3. vragen voor gevorderden.	▪ Samen het verhaal doorlezen. ▪ Tijdens het voorlezen vragen stellen op niveau 1, 2 of 3. ▪ Een ingang vinden om de reflectie te openen over het verhaal. ▪ Optreden als moderator van de reflectie over/terugblik op het verhaal.

MEER LEZEN? (Waar kan je extra informatie vinden?)

Gebaseerd op: Gobyn, S., Merchie, E., De Bruyne, E., De Smedt, F., Schiepers, M. S., Vanbuel, M. et al. (2019). *Sleutels voor effectief begrijpend lezen: Inspiratie voor een eigentijdse didactiek in het basisonderwijs*. Vlaamse onderwijsraad.

Lapp, D., Moss, B., Grant, M., & Johnson, K. (2018). *Close Reading. Werken aan dieper tekstbegrip in het basisonderwijs*. Huizen: Pica. Nederlandse bewerking: Tony van Dalen, Marieke van Logchem en Dortie Mijs.

Vernooy en Mijs, 'Close Reading', *Remedial Teaching*, 2016 (2).

